

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 16 lipca 2008 r.

w sprawie pomocy państwa C 29/04 (ex N 328/2003), której Włochy zamierzają udzielić na rzecz rafinerii cukru w Villasor będącej własnością spółki Sadam ISZ

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 3531)

Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny

(2009/704/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanym artykułem i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 22 lipca 2003 r. Włochy powiadomiły Komisję o pomocy na rzecz rafinerii cukru w Villasor będącej własnością spółki Sadam ISZ. Pismami z dnia 19 września 2003 r. i z dnia 30 marca 2004 r. Włochy przekazały Komisji dodatkowe informacje.
- (2) Pismem z dnia 8 września 2004 r. Komisja poinformowała Włochy o swojej decyzji o wszczęciu postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, wobec przedmiotowej pomocy.
- (3) Pismami z dnia 13 października 2004 r. i z dnia 7 kwietnia 2005 r. Włochy przekazały Komisji uwagi władz włoskich dotyczące decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽¹⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat wspomnianej pomocy.

(5) Komisja otrzymała stosowne uwagi od zainteresowanych stron. Przekazała je Włochom, dając im możliwość skomentowania ich, i otrzymała od nich uwagi w piśmie z dnia 18 maja 2005 r.

(6) Pismami z dnia 31 stycznia 2008 r. i z dnia 14 kwietnia 2008 r. władze włoskie przekazały Komisji informacje, o które zwrócono się w piśmie z dnia 29 marca 2007 r.

II. OPIS

- (7) Przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy, rafineria cukru w Villasor należąca do spółki Sadam ISZ, jest jedynym zakładem przetwórstwa buraków cukrowych, jaki istnieje na terytorium Sardynii (jednej z największych wysp Morza Śródziemnego).
- (8) Władze włoskie przekazują do dyspozycji tej rafinerii cukru 3,5 mln EUR jako częściowe odszkodowanie za straty poniesione wskutek spadku produkcji cukru, spowodowane mniejszymi dostawami buraków z powodu suszy w latach 2001–2002.
- (9) Jeśli chodzi o produkcję buraków, właściwe organy dostarczyły dane, które wskazują na spadek produkcji regionalnej, a tym samym mniejsze dostawy do cukrowni. W stosunku do okresu odniesienia 1998–2000 spadek wynosi 39 % w 2001 r. i 68 % w 2002 r.⁽²⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 51 z 1.3.2005, s. 9.

⁽²⁾ Komisja zezwoliła na przyznanie pomocy sardyńskim producentom rolnym zgodnie z pkt 11.3 wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym (Dz.U. C 28 z 1.2.2000, s. 2) w związku ze stratami, które ponieśli w wyniku tej suszy, pomoc N 745/2000 i N 331/02.

- (10) Właściwe organy obliczyły szkodę poniesioną przez rafinerię cukru w Villasor w oparciu o dane pochodzące z bilansów spółki za lata obrotowe 1998–2001 i oszacowały ją na 6 858 448 EUR⁽³⁾. Metoda obliczania szkody jest następująca: organy obliczyły udział kosztów stałych w odniesieniu do tony cukru w okresie odniesienia (lata 1998–2000) i porównały tę wartość z kosztami stałymi na tonę cukru w latach 2001 i 2002 r. Za koszty stałe uznały: stali pracownicy, przeładunek (usługi świadczone przez podmioty trzecie i pobieranie towaru z magazynu), koszty ogólne, amortyzacja i koszty finansowe⁽⁴⁾. W okresie odniesienia wpływ kosztów stałych na wynik wynosił 166,61 EUR/t⁽⁵⁾. W odniesieniu do lat 2001–2002 ta sama metoda obliczeń prowadzi do następujących wyników: wpływ kosztów stałych na wynik w 2001 r. wynosił 287,95 EUR/t⁽⁶⁾, a w 2002 r. 569,18 EUR⁽⁷⁾. Duży wpływ kosztów stałych w stosunku do okresu odniesienia otrzymano poprzez odjęcie wpływu kosztów stałych z 2001 r. i 2002 r. od wpływu kosztów stałych z okresu odniesienia. Wynik dla 2001 r. wynosi 121,34 EUR/t, a dla 2002 r. 402,58 EUR/t⁽⁸⁾. W celu obliczenia łącznej wartości poniesionej szkody łączna produkcja cukru w 2001 r. i 2002 r. została pomnożona przez zdefiniowany powyżej wskaźnik. W 2001 r. szkoda została obliczona na kwotę 2 427 278 EUR, a 2002 r. na kwotę 4 431 170 EUR⁽⁹⁾, co stanowi łączną kwotę 6 858 448 EUR.
- (11) Kwota 3,5 mln przyznana przez władze włoskie odpowiadałaby więc 51 % poniesionej szkody. Władze włoskie wyjaśniły, że wysokość pomocy była podyktowana wymogami budżetowymi.
- (12) Pomocy tej nie można łączyć z inną pomocą.
- (13) Władze włoskie przedstawiły dokumentację zawierającą dane meteorologiczne z ostatnich dziesięciu lat przygotowane przez Regionalny Urząd Agrometeorologiczny (SAR, Servizio agrometeorologico regionale) dla Sardynii⁽¹⁰⁾, aby wykazać wyjątkowy charakter suszy, która dotknęła wyspę w latach 2001–2002. Dane te wskazują między innymi na czas trwania suszy, poziom rezerw wody i sytuację agroklimatyczną Sardynii w latach 2001–2002 r.
- (14) Władze włoskie wskazały ponadto, że uprawa buraków wielokrotnie była przedmiotem pomocy. W okresie 1990–2002 pomoc została przyznana w 1995 r., 2000 r., 2001 r. i 2002 r.
- (15) Władze włoskie uważały pomoc za zgodną ze wspólnym rynkiem w myśl pkt 11.3.1 wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym na lata 2000–2006 (zwanym dalej „wytycznymi”) ⁽¹¹⁾, ponieważ ich zdaniem jest ona przeznaczona na zaradzenie szkodzi poniesionej przez rafinerię cukru w wyniku spadku produkcji buraków spowodowanego zjawiskiem meteorologicznym utożsamianym z klęską żywiołową.
- (16) Władze włoskie uważały, że wykładnia ta jest zgodna z praktyką Komisji w tej dziedzinie⁽¹²⁾, tj. w przypadkach, w których istnieje ścisły związek wzajemnej zależności między podstawową produkcją rolniczą a procesami przetwórczymi, a w szczególności w przypadku, gdy dane przedsiębiorstwo rolno-przemysłowe nie dysponuje alternatywnymi źródłami zaopatrzenia.
- (17) W związku z tym władze włoskie utrzymywały, że w branży cukrowniczej opartej na burakach elementy rolnicze i przemysłowe są ściśle powiązane i wzajemnie zależne. Istnienie zakładu przetwórstwa buraków zależy od istnienia odpowiedniego obszaru zaopatrzenia, a działalność rafinerii cukru w Villasor polega wyłącznie na przetwarzaniu na cukier buraków wyprodukowanych na „obszarze zaopatrzenia” znajdującym się na wyspie. Władze włoskie podkreślają, że buraki uprawiane w regionie Morza Śródziemnego ze względu na ich cechy fizjologiczne muszą być zbierane w krótkim przedziale czasowym, w którym zawartość cukru jest najwyższa i muszą zostać szybko przewiezione (w ciągu 36 godzin od zbioru) do zakładu przetwórczego, gdyż inaczej grozi im spadek zawartości cukru

⁽³⁾ Właściwe organy przekazały Komisji bilans i szacowane koszty poniesionej szkody w piśmie z dnia 27 listopada 2003 r.

⁽⁴⁾ Właściwe organy odjęły wartość amortyzacji z lat 2000–2002 na poziomie 27,2 % równym poziomowi pomocy, którą spółka Sadam Spa otrzymała w ramach pomocy państwa na inwestycje zrealizowane w ramach restrukturyzacji zakładu przetwórczego Villasor. Pomoc państwa N 157/99, decyzja (2000) D/103781 z dnia 19 maja 2000 r. (Dz.U. C 175 z 24.6.2000).

⁽⁵⁾ W całym okresie odniesienia łączna kwota kosztów stałych wynosi 15 762 413,37 EUR, a łączna produkcja cukru wynosi 94 609 ton (15 762 413,37 / 94 609 = 166,61 EUR/t).

⁽⁶⁾ W 2001 r. koszty stałe wynosiły 5 760 061,14 EUR, a produkcja cukru 20 004 ton (5 760 061,14 / 20 004 = 287,95 EUR/t).

⁽⁷⁾ W 2002 r. koszty stałe wynosiły 6 265 000,70 EUR, a produkcja cukru 11 007 ton (6 265 000,70 / 11 007 = 569,18 EUR/t).

⁽⁸⁾ W 2001 r. (287,95 – 166,61) = 121,34 EUR/t, w 2002 r. (569,18 – 166,61) = 402,58 EUR/t.

⁽⁹⁾ W 2001 r. (121,34 × 20 004) = 2 427 278 EUR, w 2002 r. (402,58 EUR × 11 007 t) = 4 431 170 EUR.

⁽¹⁰⁾ SAR jest publiczną służbą Sardynii odpowiedzialną za agrometeorologię.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 28 z 1.2.2000, s. 1.

⁽¹²⁾ W tym względzie władze włoskie przytaczają decyzję Komisji z dnia 5.12.2000 r. przyjętą w ramach przypadku pomocy państwa N 185/2000 (Dz.U. C 19 z 20.1.2001). W tym wypadku Komisja uznała za zgodne z art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu odszkodowania dla zakładów oczyszczania mały w wyniku zanieczyszczenia słuzami roślinnymi w 1997 r.

i zaatakowanie przez grzyby, które sprawiają, że buraki nie nadają się do użycia. Z tego powodu obszary zaopatrzenia znajdują się zazwyczaj w promieniu 80–100 km od zakładów przetwórczych, a kampanie zbioru i przetwarzania są bardzo krótkie. Najbliższe źródło zaopatrzenia rafinerii cukru w Villasor znajduje się we Włoszech kontynentalnych, w odległości ponad 250 km (w tym 180 km drogą morską).

- (18) Władze włoskie przypomniały, że produkcja cukru jest regulowana na poziomie wspólnotowym w ramach wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru (rozporządzenie w sprawie WOR cukru) ⁽¹³⁾, zgodnie z którą rafinerie cukru muszą podpisać umowy z producentami buraków z ich obszaru zaopatrzenia na kwoty produkcji cukru „A + B”, które są im przyznawane przez państwo, aby mogły korzystać z cen i przychodów gwarantowanych w ramach WOR. Nadwyżka wyprodukowanego cukru w stosunku do kwot „A + B” nie może być objęta wewnętrznymi środkami wsparcia ani być wprowadzana do wolnego obrotu na wspólnym rynku. Wynika z tego, że rafineria cukru i gospodarstwa rolne, które ją zazwyczaj zaopatrują, planują w umowach kontraktacyjnych powierzchnię pod uprawę, z której produkcja nie przekracza kwot „A + B” przyznanych rafinerii cukru przez państwo. W tym kontekście rzeczą trudną byłoby zaopatrywanie się przez rafinerię cukru na innym obszarze produkcji buraków niż jej własny, ponieważ ilości surowca do przetwarzania dostępne poza umowami kontraktacyjnymi są ograniczone, konieczne jest zawieranie umów między przedsiębiorstwami cukrowniczymi uwzględniających tę sytuację i wreszcie, jeśli chodzi o basen Morza Śródziemnego, alternatywne obszary produkcji buraków muszą znajdować się w odpowiednio bliskiej odległości, aby zagwarantować dostawy produktu nadającego się do użycia.
- (19) Władze włoskie chciały również rozważyć ewentualną sytuację, w której zakład w Villasor znalazłby gdzie indziej surowiec do przetwarzania, ale oddalenie obszarów produkcji znajdujących się we Włoszech kontynentalnych jest tak duże, że transport buraków staje się nieekonomiczny, pomijając fakt, że surowiec dotarłby do miejsca przeznaczenia w stanie nienadającym się do użycia.
- (20) Władze włoskie dostarczyły Komisji symulację czasu i kosztów transportu buraków z „alternatywnego” obszaru znajdującego się we Włoszech kontynentalnych. Czas przewozu buraków do Sardynii sięgałby około 2,5 dnia od czasu załadunku. Biorąc pod uwagę fakt, że przetworzenie buraków musi odbyć się w ciągu trzydziestu sześciu godzin od zbioru (1,5 dnia), buraki dotarłyby do miejsca przeznaczenia w stanie nienadającym się do użycia. Koszt takiej operacji, jak obliczyły właściwe organy, wyniósłby około 10 188 000 EUR dla obydwu okresów.
- (21) Jeśli chodzi o nadzwyczajny charakter suszy i politykę gospodarski wodnej (związanej z tą ostatnią) prowa-

dzoną na Sardynii, władze włoskie wskazały, że w 1995 r. ogłoszono nadzwyczajny stan suszy oraz mianowano specjalnego komisarza (Commissario Governativo per l’Emergenza Idrica), który posiada specjalne uprawnienia w zakresie zarządzania zasobami wodnymi oraz realizacji najważniejszych robót infrastrukturalnych.

- (22) Władze włoskie wskazały również, że plan rozwoju regionalnego Sardynii na lata 2000–2006 przewidywał konkretne środki dotyczące uprawy buraków. Wśród tych środków można wymienić zagospodarowanie wodno-rolnicze gruntów, nabycie sprzętu i urządzeń do nawadniania w gospodarstwach rolnych, wprowadzanie nowocześniejszych maszyn oraz wprowadzanie maszyn do nawożenia i ochrony roślin.

III. OPIS POWODÓW WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (23) Komisja wszczęła postępowanie przewidziane w art. 88 ust. 2 traktatu WE, ponieważ miała wątpliwości dotyczące zgodności środka z art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu, który przewiduje uznanie za zgodną ze wspólnym rynkiem pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi. Jeśli chodzi o wyjątki od ogólnej zasady niezgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem ustanowionej w art. 87 ust. 1 Traktatu, Komisja dokonała zawężającej wykładni terminu „klęska żywiołowa”, o której mowa w art. 87 ust. 2 lit. b). Dotychczas Komisja uznawała za klęski żywiołowe trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi i powódzie.
- (24) Komisja zawsze uważała, że zjawisk atmosferycznych, takich jak mróz, grad, lód, deszcz lub susza, nie można uznać za klęskę żywiołową w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. b). Z uwagi na szkody, jakie wymienione zjawiska atmosferyczne mogą spowodować w produkcji rolnej lub środkach produkcji rolnej, Komisja uznała, że zdarzenia takie można utożsamić z klęskami żywiołowymi, w przypadku gdy poziom szkód osiąga określony próg (który ustalono na poziomie 20 % normalnej produkcji w regionach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i 30 % w pozostałych regionach). W pkt 11.3 wytycznych ⁽¹⁴⁾ przewidziano, że pomoc przeznaczona na odszkodowania z tytułu strat poniesionych na skutek złych warunków klimatycznych może zostać przyznana tylko rolnikom lub organizacjom producentów, do których należą rolnicy. Komisja uważa pomoc wchodzącą w zakres pkt 11.3 za zgodną ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu, z zastrzeżeniem pewnych warunków.
- (25) Komisja zawsze uważała, że przepisy pkt 11.3 wytycznych nie mają zastosowania do zakładów przetwórczych, które jej zdaniem dysponują odpowiednią elastycznością, aby zarządzać własnym zaopatrzeniem. Może to oczywiście wiązać się z dodatkowymi kosztami surowców lub niższą rentownością, ale nie może uzasadniać bezpośredniego zastosowania zasad mających zastosowanie do produkcji rolnej.

⁽¹³⁾ W momencie powiadomienia rynek był regulowany rozporządzeniem Rady (WE) nr 1260/2001 z dnia 19 czerwca 2001 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru (Dz.U. L 178 z 30.6.2001, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Zob. przypis 11.

- (26) Ponieważ władze włoskie nie zaproponowały innych podstaw prawnych do badania pomocy i ewentualnego zezwolenia na tę pomoc, Komisja nie mogła wykluczyć, na tym etapie postępowania, że przewidziana pomoc stanowi pomoc operacyjną, innymi słowy, pomoc mającą na celu odciążenie przedsiębiorstwa z ponoszenia kosztów, które powinno ono normalnie ponosić w ramach bieżącego zarządzania lub normalnej działalności.
- (27) Ponadto dane przekazane przez władze włoskie oraz te, którymi dysponuje Komisja, wydają się wskazywać, że spółka Sadam ISZ oraz spółki, do których należy ona bezpośrednio bądź pośrednio, w szczególności SAM⁽¹⁵⁾ i FINBIETICOLA Spa⁽¹⁶⁾, mogły pozwolić sobie na zmniejszenie rentowności tego zakładu.
- (28) Dodatkowo, nawet jeśli zastosowanie w odniesieniu do Sadam ISZ zasady rekompensaty przewidzianej w pkt 11.3. wytycznych można by uznać za dopuszczalne (a nie jest tak na tym etapie postępowania), okres odniesienia wybrany przez władze włoskie do obliczenia pomocy i tak nie byłby prawidłowy.

IV. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (29) W chwili wszczęcia postępowania Komisja otrzymała uwagi ze strony Sadam ISZ⁽¹⁷⁾, przewodniczącego regionu Sardynii⁽¹⁸⁾ i spółki Brumar Srl⁽¹⁹⁾.

Spółka Sadam ISZ

- (30) W swoich uwagach spółka Sadam ISZ powtarza uzasadnienia podane w pkt 12–36 pisma w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego, które skłoniły władze włoskie do rozważenia przyznania pomocy: wyjątkowy charakter suszy, brak możliwości zaopatrzenia się na innych obszarach produkcji ze względu na szczególną strukturę organizacji rynku cukru, brak możliwości transportu związany z wyspiarskim położeniem cukrowni oraz znaczenie branży cukrowniczej dla gospodarki wyspy. Spółka dostarcza również informacje dotyczące zmian własnościowych spółki, której wyłącznym właścicielem jest obecnie grupa Eridania Sadam. Od czasu wycofania się spółki Sviluppo Italia SpA w grudniu 2003 r. udziały Finbieticola znalazły się bowiem również w rękach grupy Eridania Sadam w październiku 2004 r. Spółka Sadam ISZ dostarczyła kopię umowy zawartej między różnymi organizacjami prywatnymi i organami publicznymi w celu zagwarantowania ciągłości produkcji buraków cukrowych na

Sardynii. W tym kontekście region Sardynii zobowiązał się do podjęcia wszelkich niezbędnych inicjatyw, aby wznowić inwestycje w sektorze buraków, w szczególności inicjatyw dotyczących zarządzania zasobami wodnymi oraz do uzyskania w jak najkrótszym terminie zezwolenia od Komisji dotyczącego zgłoszonej przedmiotowej pomocy w wysokości 3,5 mln EUR, przeznaczonej na odszkodowania z tytułu strat spowodowanych suszą.

- (31) Spółka ISZ uważa, że jej produkcja nie ma żadnego wpływu na rozwój rynku europejskiego, nie tylko dlatego że stanowi ona jedynie 0,2 % tego rynku, lecz także dlatego że produkcja ta jest w 98 % przeznaczona na rynek Sardynii, zaspokajając prawie 50 % jego potrzeb, podczas gdy grupa Eridania Sadam produkuje 35 % włoskiego cukru, co stanowi 1,7 % cukru europejskiego, i posiada 23 % udziału w rynku krajowym, co stanowi 2,15 % rynku europejskiego.

Przewodniczący regionu Sardynii

- (32) Przewodniczący regionu Sardynii podkreśla całkowicie wyjątkowy charakter sytuacji, która miała miejsce w latach 2001–2002 i która w żadnym razie nie może „stanowić precedensu mającego zastosowanie w przyszłości do innych sytuacji”. Przewodniczący regionu kładzie nacisk na negatywne skutki, jakie miałyby zamknięcie jedynej rafinerii cukru na Sardynii dla gospodarki wyspy, biorąc pod uwagę znaczenie sektora buraków dla tego regionu, liczbę zainteresowanych gospodarstw rolnych (1 300, które zatrudniają około 5 000 pracowników), liczbę stałych (83) i sezonowych (ponad 200) pracowników rafinerii, nie licząc miejsc pracy generowanych przez tę działalność (osoby trzecie zajmujące się uprawą i zbiorem buraków, przewoźnicy, przedsiębiorstwa zajmujące się obsługą urządzeń), a także racjonalne zarządzanie produkcją rolą w ogóle, zważywszy, że buraki stanowią ważną uprawę w płodozmianie. Przewodniczący regionu przypomina o znaczeniu nadanym przez administrację regionalną sektorowi buraków i o jej zaangażowaniu w jego utrzymanie.

Spółka Brumar Srl

- (33) Spółka Brumar Srl stwierdza, że rafineria cukru Sadam nie poniosła szkód, ponieważ miała możliwość kupienia cukru we Francji, Niemczech, Słowenii i Chorwacji, wszystkie włoskie rafinerie cukru zwiększyły ceny cukru białego o 50 EUR/t od dnia 1 października 2003 r. z zyskiem netto w wysokości 80 mln EUR dla pięciu rafinerii cukru działających na terytorium Włoch. Według Brumar Srl skorzystała na tym głównie spółka Sadam, biorąc pod uwagę fakt, że je produkcja stanowi większość włoskiej produkcji. Podsumowując Brumar Srl uważa, że pomoc powinna zostać przyznana producentom buraków za poniesione szkody z powodu braku zbiorów w wyniku suszy, a także pracownikom, którzy nie zostali zatrudnieni przez zakłady przetwórcze.

⁽¹⁵⁾ SAM srl to spółka kontrolowana przez Sadam Spa. Do grupy Sadam należy 35 % krajowej produkcji cukru.

⁽¹⁶⁾ Spółka FINBIETICOLA Spa ma w szczególności za zadanie udział we włoskich zakładach cukrowniczych, w których kapitale posiada udziały.

⁽¹⁷⁾ Pismo z dnia 31 marca 2005 r.

⁽¹⁸⁾ Pismo z dnia 10 grudnia 2004 r.

⁽¹⁹⁾ Faks z dnia 7 marca 2005 r.

V. UWAGI WŁOCH

- (34) Władze włoskie przesyłały swoje uwagi w związku z wszczęciem postępowania pismami z dnia 13 października 2004 r. i z dnia 7 kwietnia 2005 r. Przedstawiły również swoje uwagi w odpowiedzi na pismo spółki Brumar Srl w piśmie z dnia 17 maja 2005 r.
- (35) Jeśli chodzi o uwagi spółki Brumar Srl, władze włoskie kwestionują je w całości, uważając je za bezzasadne w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę fakt, że rafineria cukru w Villasor nigdy nie przywoziła cukru z krajów wskazanych przez spółkę Brumar Srl, a wzrost cen cukru białego dotyczył całej włoskiej produkcji i odnosił się do roku gospodarczego 2003, późniejszego w stosunku do lat, w odniesieniu do których pomoc powinna zostać przyznana. Kwestionują ponadto obliczenia dotyczące domniemanych zysków osiągniętych w 2003 r. przez włoskie przedsiębiorstwa cukrownicze w ogólności i przez grupę Eridania Sadam w szczególności: grupa Eridania Sadam, do której należy spółka Sadam ISZ, wyprodukowała w 2003 r. 34 % włoskiego cukru.
- (36) W piśmie z dnia 13 października 2004 r. władze włoskie uznają, że Komisja w sposób wyczerpujący przedstawiła wszystkie elementy sprawy i wszystkie dane dostarczone na etapie poprzedzającym wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego, w szczególności podstawę prawną, kompensacyjny charakter zaproponowanego środka, zasady obliczania pomocy, odnośną podstawę prawną zezwolenia na środek, związek wzajemnej zależności między elementem rolniczym i przemysłowym sektora buraków, brak możliwości zaopatrywania się na innych obszarach produkcji w przypadku działalności przetwórczej zlokalizowanej na Sardynii i znaczenie tej branży dla gospodarki wyspy.
- (37) Władze włoskie uważają, że środek pomocy nie ma wpływu na handel wewnątrzspółnotowy, ponieważ jego skutki ograniczają się do poziomu regionalnego: rynek lokalny wchłania 98 % produkcji rafinerii cukru w Villasor, nie stanowi więc ona konkurencji dla pozostałych przedsiębiorstw wspólnotowych, czy to na rynku Włoch kontynentalnych, czy to na rynku wspólnotowym lub międzynarodowym. Władze włoskie uznają, że Komisja, zgodnie z „Projektem obwieszczenia” – „Nowe wytyczne dotyczące oceny pomocy państwa, która ma ograniczone skutki dla handlu wewnątrzspółnotowego” (Projet de communication. Nouvelles lignes directrices pour l'évaluation des aides d'État qui ont des effets limités sur les échanges intracommunautaires), powinna nadać większe znaczeniem skutkom ekonomicznym przedmiotowej interwencji, biorąc pod uwagę w szczególności jej niewielki wpływ na handel. Według władz włoskich stwierdzenie Komisji⁽²⁰⁾, zgodnie z którym „Włochy zajmują istotną pozycję w produkcji cukru” powinno zostać odniesione przynajmniej do informacji, że Włochy są dopiero czwartym europejskim producentem cukru i że w tym kontekście grupa Eridania Sadam dysponuje udziałem w rynku wynoszącym niewiele ponad 1,5 % rynku europejskiego, podczas gdy produkcja spółki Sadam ISZ stanowi 0,06 % (dane za rok gospodarczy 2002).
- (38) Jeśli chodzi o podstawę prawną zezwalającą na środek, władze włoskie przytaczają szereg wcześniejszych decyzji Komisji, w których ta ostatnia zezwoliła na pomoc w sektorze rolnym i przetwórczym na podstawie art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu i w świetle kryteriów stosowania określonych w pkt 11.3 wytycznych (w szczególności sprawy dotyczące pomocy państwa N 83/2000, N 185/2000, N 657/02 i N 729/02), utrzymując, że w niniejszej sprawie warunki zastosowania wspomnianych kryteriów są spełnione.
- (39) Władze włoskie zwracają również uwagę Komisji na pkt 3.4 wytycznych, który stanowi, że fakt, iż danego środka pomocy nie można pod każdym względem utożsamić z jedną z hipotez przewidzianych w samych wytycznych nie zwalnia Komisji z przeprowadzenia indywidualnej analizy każdego przypadku z uwzględnieniem zasad określonych w art. 87, 88 i 89 Traktatu, wspólnej polityki rolnej i wspólnotowej polityki rozwoju obszarów wiejskich. W związku z tym władze włoskie uważają, że gdyby Komisja uznała, że art. 87 ust. 2 lit. b) nie ma zastosowania do zaproponowanego środka, należałoby zezwolić na ten środek na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c).
- (40) Według władz włoskich zaproponowana interwencja umożliwiłaby rafinerii cukru częściowe zrekompensowanie znacznych strat poniesionych ze względu na brak produkcji cukru w wyniku braku surowca do przetwarzania związanego z poważną suszą w okresie 2001–2002. Normalny zbiór buraków na Sardynii umożliwiłby zakładowi przetwórczemu osiągnięcie równowagi ekonomicznej. Zaoferowane wsparcie, określone ponownie przez władze włoskie jako warunkowe i wyjątkowe, umożliwiłoby również doprowadzenie do końca całego projektu restrukturyzacji rozpoczętego w 1999 r. wraz z poważnymi inwestycjami na poziomie przemysłowym⁽²¹⁾ i rolniczym (zob. środek 4.9 N RPO Sardynii zatwierdzony przez Komisję) z korzyścią dla rozwoju gospodarczego całego regionu.

⁽²⁰⁾ Zob. pkt 38 pisma w sprawie wszczęcia postępowania.

⁽²¹⁾ Zob. przypis 4.

- (41) Władze włoskie uważają, że powoływanie się na wewnętrzne sprawozdania grupy Sadam Eridania jest bezzasadne z punktu widzenia oceny niniejszej sprawy. Grupa Sadam Eridania i spółka FINBIETICOLA Spa, biorąc pod uwagę znaczne pasywa w 2003 r., przeprowadziła w grudniu 2003 r. proces dokapitalizowania przedsiębiorstwa poprzez wpłatę kwoty 5 039 393 EUR, wywiązując się w ten sposób ze swoich zobowiązań wobec kontrolowanej spółki w obliczu normalnego ryzyka gospodarczego ponoszonego przez spółkę Sadam ISZ w 2003 r. (rok normalnego zarządzania/normalnej produkcji). W wyniku tego dokapitalizowania udziałowiec publiczny Sviluppo Italia wycofał się, ponieważ nie brał udziału w tym procesie. Władze włoskie nie uważają, aby spółka kontrolująca mogła mieć obowiązek wyrównania, poprzez przepływy finansowe wewnątrz grupy, strat spowodowanych zdarzeniem o wyjątkowym i nieprzewidywalnym charakterze w ramach należytego planowania działalności inwestycyjnej grupy. Władze włoskie utrzymują, że odpowiedzialność udziałowców kontrolujących musi być ograniczona do wymogów wynikających z normalnej działalności przedsiębiorstwa.
- (42) Ponadto, jeśli chodzi o okres odniesienia przyjęty do obliczeń odszkodowania, władze włoskie uważają, że przestrzegały zasad określonych w pkt 11.3.2 wytycznych. Ponadto kwota różnicy między wartością szkody faktycznie poniesionej przez przedsiębiorstwo (6 858 448 EUR) a kwotą zaproponowanej pomocy (3,5 mln EUR) wyklucza nadmierną rekompensatę. Władze włoskie zauważają, że Komisja akceptowała dotychczas zasady obliczania szkody odmienne od zasad wskazanych w wytycznych, pod warunkiem że przyjęta metoda nie wiązała się z ryzykiem nadmiernej rekompensaty poniesionych szkód⁽²²⁾.
- (43) W ostatnich pismach z 2008 r. władze włoskie dostarczyły, na wniosek Komisji, dodatkowe szczegółowe informacje. W szczególności władze włoskie dostarczyły dane (wyrażone w tonach) dotyczące produkcji cukru, które przytoczono w poniższej tabeli:

Rok gospodarczy	Produkcja Villasor	Produkcja grupy Sadam	Kwota A + B grupy Sadam	Deficyt/nadwyżka
1999/2000	34 310,13	334 851,41	308 119,70	26 731,71
2000/2001	26 608,50	290 403,52	298 910,30	- 8 506,78
2001/2002	20 004,60	242 879,84	305 996,50	- 63 116,66
2002/2003	11 007,06	283 729,55	290 072,50	- 6 342,95
2003/2004	9 143,18	284 895,25	533 961,70	- 249 066,45
2004/2005	9 520,30	341 327,21	540 996,50	- 199 669,29
2005/2006	8 193,55	623 281,50	484 356,20	138 925,30

- (44) Władze włoskie wskazały również, że cukrownia w Villasor ostatecznie zaprzestała działalności w ramach procesu restrukturyzacji sektora z powodu reformy WOR cukru. W tym kontekście dnia 30 kwietnia 2007 r. Eridania Sadam przedstawiła Ministerstwu Polityki Rolnej, Żywnościowej i Leśnej projekt restrukturyzacji cukrowni w Villasor.
- (45) Pomoc, o której powiadomiono, będzie mogła, według władz włoskich, wpisać się w proces restrukturyzacji branży i przedsiębiorstwa, które zachowuje żywotne znaczenie z punktu widzenia utrzymania zatrudnienia i rynków zbytu dla branży rolno-energetycznej Sardynii.

VI. OCENA POMOCY

Organizacja rynku

- (46) Przedmiotowy środek jest pomocą, która ma zostać przyznana na rzecz rafinerii cukru. Zgodnie z art. 36 rozporządzenia Rady (WE) nr 318/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru⁽²³⁾, i wcześniej art. 45 rozporządzenia (WE) nr 1260/2001, art. 87, 88 i 89 traktatu WE mają zastosowanie do produktów objętych tym rozporządzeniem. W konsekwencji sektor, którego dotyczy środek pomocy, wchodzi w zakres przepisów wspólnotowych dotyczących pomocy państwa.

⁽²²⁾ Zob. pomoc państwa N 661/01, decyzja C(2003) 130 z dnia 13 lutego 2003 r. (Dz.U. C 68 z 21.3.2003, s. 17).

⁽²³⁾ Dz.U. L 58 z 28.2.2006, s. 1.

Zakaz pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE

- (47) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (48) Przedmiotowy środek odpowiada definicji pomocy, o której mowa w art. 87 ust. 1 Traktatu, biorąc pod uwagę fakt, że zapewnia korzyść ekonomiczną (w formie bezzwrotnej pomocy finansowej) określonego przedsiębiorstwu (Sadam ISZ z Villasor), że chodzi o finansowanie pochodzące z zasobów publicznych (regionalnych) oraz że wspomniana pomoc może wpływać na handel. Ponadto z danych dostarczonych przez spółkę Sadam po wszczęciu postępowania wynika, że prowadzi ona działalność nie tylko na rynku włoskim, ale również na rynku wewnątrzspółnotowym (zob. pkt 31 powyżej). W każdym razie, nawet jeżeli produkcja cukru wytwarzanego w rafinerii w Villasor jest niemal wyłącznie przeznaczona na rynek Sardynii, nie zmienia to faktu, że przedmiotowa pomoc może działać na niekorzyść ewentualnego konkurenta z innego państwa członkowskiego na tym rynku.
- (49) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wzmocnienie pozycji konkurencyjnej danego przedsiębiorstwa w oparciu o pomoc państwa na ogół dowodzi zakłócenia konkurencji w stosunku do przedsiębiorstw konkurencyjnych, które nie otrzymują takiego wsparcia⁽²⁴⁾. W orzecznictwie wskazano, że stosunkowo niewielkie znaczenie pomocy lub stosunkowo niewielki rozmiar przedsiębiorstwa będącego jej beneficjentem nie wykluczają a priori ewentualnego wpływu na handel między państwami członkowskimi⁽²⁵⁾.
- (50) Środek wpływa na handel między państwami członkowskimi, jeśli utrudnia przywóz z innych państw członkowskich lub ułatwia wywóz do innych państw członkowskich. Decydującym czynnikiem jest przy tym fakt, że przedmiotowy środek powoduje zmianę w rozwoju handlu wewnątrzspółnotowego lub grozi taką zmianą.
- (51) Produkt korzystający z systemu pomocy stanowi przedmiot handlu między państwami członkowskimi⁽²⁶⁾, zatem podlega regułom konkurencji.
- (52) Istnienie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru, jak wskazano w motywie 46, świadczy skądinąd o

znaczeniu wewnątrzspółnotowego handlu cukrem i o woli zapewnienia niezakłóconych warunków konkurencji na wspólnym rynku.

- (53) Projekt komunikatu Komisji „Nowe wytyczne dotyczące oceny pomocy państwa, która ma ograniczony wpływ na handel wewnątrzspółnotowy”, do którego odniosły się władze włoskie (zob. motyw 37), nie został przyjęty przez Komisję i nie może podważać powyższego rozumowania.
- (54) Kryteria dotyczące wpływu na handel i zakłócenia konkurencji zostały zatem całkowicie spełnione.
- (55) Niniejszy środek stanowi zatem pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- (56) Zakaz, o którym mowa w art. 87 ust. 1 traktatu WE, nie jest bezwarunkowy. Aby zaproponowany środek został uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem, musi istnieć możliwość objęcia go jednym z odstępstw przewidzianych w art. 87 ust. 2 i 3 Traktatu.

Odstępstwa przewidziane w art. 87 ust. 2 traktatu WE

- (57) Przepisy art. 87 ust. 2 lit. b) traktatu WE, na które powołały się władze włoskie i które stanowią, że zgodna ze wspólnym rynkiem jest pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, nie mają zastosowania.
- (58) Ponieważ Traktat nie podaje żadnej definicji terminów „zdarzenie nadzwyczajne” i „klęska żywiołowa”, należy sprawdzić, czy susza, która dotknęła Sardynię, może zostać uznana za klęskę żywiołową w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu. Konsekwentną praktyką Komisji jest formułowanie zawężającej wykładni terminów „klęska żywiołowa” i „zdarzenia nadzwyczajne”, o których mowa w art. 87 ust. 2 lit. b).
- (59) Konieczność takiej zawężającej wykładni była konsekwentnie potwierdzana przez Trybunał Sprawiedliwości⁽²⁷⁾.
- (60) Dotychczas Komisja za klęski żywiołowe uznawała trzęsienia ziemi, lawiny, osunięcia ziemi i powodzie. Do zdarzeń nadzwyczajnych zaliczono wojny, konflikty wewnętrzne i strajki oraz, z pewnymi zastrzeżeniami i w zależności od ich zasięgu, poważne wypadki jądrowe lub przemysłowe i pożary powodujące poważne straty.
- (61) Biorąc pod uwagę trudności nieodłącznie związane z prognozami w tej dziedzinie, Komisja nadal będzie oceniała propozycje przyznania pomocy, analizując każdy indywidualny przypadek zgodnie z art. 87 ust. 2 lit. b) i praktyką przyjętą w tej dziedzinie. Analiza ta jest szczególnie konieczna w przypadku pomocy dotyczącej sektora wrażliwego, takiego jak sektor cukru, w którym wszelkie środki interwencyjne mogłyby kłócić się ze środkami przewidzianymi w ramach wspólnej organizacji rynków.

⁽²⁴⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 1980 r. w sprawie C-730/79, Rec. [1980] s. 2671, pkt 11 i 12.

⁽²⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87, Rec. [1990] s. I-959, pkt 43 oraz wyrok z dnia 14 września 1994 r. w sprawach połączonych C-278/92 i C-280/92, Rec. [1994] s. I-4103, pkt 40–42.

⁽²⁶⁾ W sektorze cukru zachodzi duża wymiana handlowa wewnątrz Wspólnoty. W 2002 r. Włochy przywiozły cukier z innych państw członkowskich (UE-15) w ilości 366 539 ton, podczas gdy wywóz osiągnął poziom 37 564 ton.

⁽²⁷⁾ Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, 11 listopada 2004 r., Hiszpania przeciwko Komisji, sprawa C-73/03, pkt 37; Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, 23 lutego 2006 r., sprawy połączone C-346/03 i C-529/03, Giuseppe Atzeni e.a., pkt 79.

- (62) Zgodnie ze stałą praktyką Komisji złych warunków atmosferycznych, takich jak mróz, grad, lód, deszcz lub susza, nie można jako takich za klęski żywiołowe w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. b) (zob. pkt 11.3.1 wytycznych na lata 2000–2006).
- (63) Dotychczas susza, nawet w poważnych przypadkach, nigdy nie została uznana za klęskę żywiołową w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.
- (64) Zasadniczo zdarzenie nadzwyczajne musi co najmniej mieć cechy zdarzenia, które ze swojej natury oraz ze względu na wpływ na zainteresowane podmioty wyraźnie odróżnia się od zwykłej sytuacji i wychodzi poza normalne warunki funkcjonowania rynku.
- (65) Na chwilę obecną dane przedstawione przez Włochy nie pozwalają stwierdzić wyjątkowego charakteru suszy, a raczej świadczą o jej charakterze chronicznym: od jesieni 1999 r. (z wyjątkiem listopada 2001 r.) miał miejsce długi okres suszy. Okres 2001–2002 charakteryzował się opadami atmosferycznymi poniżej średniej, ale nie było to zjawisko wyjątkowe. W okresie 1990–2000 odnotowano trzy sezony, w których susza miała poważniejszy wymiar (1994–1995, 1998–1999, 1999–2000). Od 1970 r. obserwuje się ogólną tendencję spadkową w ilości opadów⁽²⁸⁾.
- (66) Innym elementem pozwalającym uznać suszę za zjawisko chroniczne jest fakt, że nadzwyczajny stan suszy ogłoszony na Sardynii w 1995 r.⁽²⁹⁾ trwał do dnia 31 grudnia 2004 r.⁽³⁰⁾
- (67) Fakt, że czterokrotnego przyznania pomocy producentom buraków z tytułu odszkodowań za straty spowodowane suszą w latach 1990–2002 wskazuje również, że susza nie była wyjątkowa.
- (68) Ponadto uwzględnienie produkcji przypadającej po badanym okresie 2001–2002 (zob. tabela w motywie 43) wskazuje na znaczny spadek produkcji rafinerii cukru w Villasor, chociaż wystąpienie suszy w tym okresie nie zostało potwierdzone.
- (69) W konsekwencji na tej podstawie prawnej nie można zezwolić na pomoc proponowaną przez władze włoskie.
- Odstępstwa przewidziane w art. 87 ust. 3 traktatu WE**
- (70) Należy zbadać, czy zaproponowany środek można uznać za zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 ust. 3 Traktatu. Dokładniej rzecz ujmując właściwe są tu przepisy lit. c), zgodnie z którymi za zgodną ze wspólnym rynkiem może zostać uznana pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (71) W wykładni przytoczonego powyżej odstępowania w odniesieniu do sektora rolnego Komisja sprawdza przede wszystkim możliwość zastosowania rozporządzenia Komisji (WE) nr 1/2004 z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z produkcją, przetwórstwem i obrotem produktami rolnymi⁽³¹⁾. Jeżeli wspomniane rozporządzenie nie ma zastosowania Komisja opiera się na wytycznych.
- (72) W niniejszej sprawie rozporządzenie (WE) nr 1/2004 nie ma zastosowania, ponieważ pomoc jest przeznaczona dla zakładu przetwórczego z tytułu strat spowodowanych niekorzystnymi warunkami klimatycznymi, a przypadek taki nie jest przewidziany we wspomnianym rozporządzeniu. W konsekwencji Komisja będzie musiała ocenić środek na podstawie wytycznych.
- (73) W pkt 11.2 wytyczne regulują pomoc państwa przeznaczoną na odszkodowania z tytułu szkód wynikających z klęsk żywiołowych lub zdarzeń nadzwyczajnych. Punkt ten nie będzie tu omawiany, ponieważ wchodzi on w zakres stosowania art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu, który został już wcześniej przeanalizowany.
- (74) W pkt 11.3 wytyczne regulują pomoc państwa przeznaczoną na odszkodowania dla rolników z tytułu strat wynikających ze złych warunków klimatycznych, takich jak mróz, grad, lód, deszcz lub susza – zdarzeń, których nie można jako takich uznać za klęski żywiołowe w rozumieniu art. 87 ust. 2 lit. b) Traktatu.
- (75) Gdy takie zdarzenia powodują szkody w produkcji rolnej lub środkach produkcji rolnej przewyższające 20 % normalnej produkcji w regionach o niekorzystnych warunkach gospodarowania i 30 % w pozostałych regionach, Komisja utożsamia je z klęskami żywiołowymi i zezwala na przyznanie rolnikom pomocy przeznaczonej na odszkodowania z tytułu tych strat na podstawie art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu.
- (76) Zasadniczo suszę rzeczywiście można utożsamiać z klęską żywiołową, jak miało to miejsce w decyzji N 331/02⁽³²⁾ ze względu na poziom szkód poniesionych przez rolników lub organizacje producentów. Komisja, jak wskazano w piśmie w sprawie wszczęcia postępowania, zawsze uważała, że przepisy pkt 11.3 wytycznych nie mają zastosowania do zakładów przetwórczych, które w jej opinii dysponują odpowiednią elastycznością, aby zarządzać swoim zaopatrzeniem. Może to oczywiście wiązać się z dodatkowymi kosztami surowców lub spadkiem rentowności, ale nie wydaje się uzasadniać bezpośredniego stosowania zasad, które mają zastosowanie do produkcji rolnej. To podejście, przyjęte pkt

⁽²⁸⁾ Źródło danych: S.A.R., Le precipitazioni sulla Sardegna da Settembre 2001 ad Agosto 2002.

⁽²⁹⁾ Dekret Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1995 r. „Dichiarazione dello stato di emergenza” na mocy ustawy 225/92.

⁽³⁰⁾ <http://www.regione.sardegna.it/jj/v/138?s=1&v=9&a=3&c=1219>

⁽³¹⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.2004, s. 1.

⁽³²⁾ Pismo Komisji C(2002) 3211 z dnia 2 września 2002 r., http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n331-02.pdf

11.3.8 wytycznych, zostało skądinąd potwierdzone w niedawnym wyroku Sądu Pierwszej Instancji ⁽³³⁾.

- (77) Wynika z niego, że pkt 11.3 wytycznych dotyczących rolnictwa wyklucza zgodność ze wspólnym rynkiem pomocy przeznaczonej na odszkodowania dla zakładów przetwórczych z tytułu strat spowodowanych złymi warunkami klimatycznymi.
- (78) Władze włoskie oparły część swojej argumentacji na fakcie, że przedmiotowa cukrownia nie dysponowała odpowiednią elastycznością, aby zarządzać swoim zaopatrzeniem, a w konsekwencji, biorąc pod uwagę ścisły związek między produkcją buraków a cukrownią, pomoc należało rozszerzyć na cukrownię. Władze włoskie wymieniły w tym kontekście liczne decyzje Komisji jako przypadki precedensowe: pierwszej serii wymienionych decyzji nie można uznać za porównywalną, ponieważ decyzje te odnoszą się do zdarzeń uznanych jako takie za klęski żywiołowe (pomoc N 729/02 ⁽³⁴⁾ dotyczy rekompensat z tytułu powodzi na południowym wschodzie Francji) lub zdarzenia nadzwyczajne (pomoc N 83/2000 ⁽³⁵⁾ dotyczy skażenia dioksynami w Belgii, sprawa N 185/2000 ⁽³⁶⁾ dotyczy odszkodowań z tytułu szkód poniesionych w wyniku namnożenia wodorostów w Morzu Adriatyckim we Włoszech, a sprawa N 657/02 ⁽³⁷⁾ dotyczy belgijskiego sektora leśnictwa, który poniósł szkody w wyniku wyjątkowego namnożenia korników i grzybów). Jak wskazano powyżej, suszy nie można jako takiej uznać za klęskę żywiołową lub zdarzenie nadzwyczajne, tym samym wymienione decyzje nie mogą zostać uznane za przypadki precedensowe podobne do niniejszej sprawy.
- (79) Władze włoskie wymieniły także na decyzje N 745/2000 – C 4/01 ⁽³⁸⁾ i N 331/02 ⁽³⁹⁾. W tych dwóch przypadkach Komisja stwierdziła, że suszę można utożsamiać z klęską żywiołową ze względu na poziom spowodowa-

nych przez nią szkód. W obu przypadkach pomoc została przyznana producentom produktów podstawowych i *consorzi di bonifica*. Komisja stwierdziła w odniesieniu do tych *consorzi di bonifica*, że wytyczne dotyczące rolnictwa nie mają zastosowania, ze względu na fakt, że woda nie jest produktem objętym załącznikiem I do Traktatu.

- (80) Tych *consorzi di bonifica* nie można jednak utożsamiać z normalnymi przedsiębiorstwami, jak ma to miejsce w przypadku przedmiotowej cukrowni. *Consorzi di bonifica* są to autonomiczne przedsiębiorstwa publiczne, które zarządzają obszarami dotkniętymi suszą. W zamian otrzymują zapłatę od rolników za dostarczoną wodę do nawadniania. Ta różnica między *consorzi di bonifica* a przedsiębiorstwami przetwórczymi i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych została również potwierdzona faktem, że we wspomnianym wyżej przypadku N 745/2000 – C 4/01 Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania w odniesieniu do tej części pomocy, która dotyczyła przedsiębiorstw i spółdzielni prowadzących działalność w sektorze przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, wskazując, że pomoc dla tych zakładów przetwórczych nie może zostać zatwierdzona na mocy wytycznych dotyczących rolnictwa. Ponieważ zgłoszenie zostało następnie wycofane, nie podjęto żadnej ostatecznej decyzji w tej sprawie.
- (81) Jeśli chodzi o trudności cukrowni w zaopatrywaniu się w innym miejscu, władze włoskie wysunęły argumenty mające na celu wykazanie nieodłącznych trudności właściwych dla każdej rafinerii cukru, jeśli chodzi o zaopatrywanie się na obszarze produkcji buraków innym niż jej własny, ze względu na system umów wiążących producentów buraków i rafinerie cukru, wyspiarskie położenie przedmiotowej rafinerii, i krótki okres przydatności buraków. Ten brak możliwości zaopatrywania się w innym miejscu wynika jednak z rozporządzenia (WE) 1260/2001, które ustanawia system umów między producentami buraków a rafineriami cukru. Władze włoskie same wskazały, że w normalnych warunkach nie ma możliwości zaopatrywania się na innych obszarach produkcji buraków, które są przeznaczone dla innych przedsiębiorstw, bez powodowania spadku końcowej produkcji cukru tych innych przedsiębiorstw, a więc uniemożliwienia im osiągnięcia ich kwot. Wskazały więc, że zasadniczo możliwość zaopatrywania się przez rafinerię cukru na obszarach produkcji innych niż jej zwykle obszary produkcji, nie występuje często.
- (82) Argument o braku elastyczności przedsiębiorstw wysunięty przez Włochy jest tym samym właściwy dla każdej cukrowni ze względu na wspomniane wyżej rozporządzenie 1260/2001, niezależnie od lokalizacji przedsiębiorstwa. Taki argument miałby zastosowanie do wszystkich zakładów przetwórczych, których związek z producentami jest nieodłącznym elementem organizacji rynku, na którym działają. Przyjęcie tego argumentu byłoby sprzeczne ze ścisłą wykładnią wytycznych dotyczących rolnictwa, którą to ścisłą wykładnię należy jednak utrzymać, skoro chodzi o wyjątek od ogólnej zasady niezgodności pomocy ze wspólnym rynkiem.

⁽³³⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie T-200/04, pkt 46: „Z treści i ogólnej struktury tych przepisów wynika, że w pkt 11 wytycznych dokonuje się zasadniczego rozróżnienia między rolnikami i produkcją rolniczą z jednej strony a zakładami przetwórczymi i działalnością przetwórczą z drugiej strony. Tylko pomoc przeznaczona na kompensację szkód poniesionych przez rolników, i to w ramach wykonywania działalności polegającej na produkcji rolnej, może zostać zatwierdzona na mocy tego punktu”.

⁽³⁴⁾ Pismo Komisji C(2003) 910 wersja ostateczna z dnia 2 kwietnia 2003 r., http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n729-02.pdf

⁽³⁵⁾ Pismo Komisji SG(2000) D/103852 z dnia 25 maja 2000 r., http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2000/n083-00.pdf

⁽³⁶⁾ Pismo Komisji SG(2000) D/108955 z dnia 5 grudnia 2000 r., http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/peche-2000/n185-00.pdf

⁽³⁷⁾ Pismo Komisji z dnia 6 grudnia 2002 r., http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n657-02_fr.pdf

⁽³⁸⁾ Decyzja Komisji z dnia 2 lutego 2001 r. (Dz.U. C 263 z 19.9.2001, s. 16).

⁽³⁹⁾ Pismo Komisji C(2002) 3211 z dnia 2 września 2002 r., http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-2002/n331-02.pdf

- (83) W konsekwencji na tej podstawie prawnej nie można zezwolić na pomoc proponowaną przez władze włoskie.
- (84) Władze włoskie wskazały również pkt 3.4 wspomnianych wyżej wytycznych dotyczących rolnictwa jako podstawę prawną pomocy. W zastosowaniu tego punktu Komisja bada w każdym indywidualnym przypadku wszystkie środki pomocy, które nie są objęte wytycznymi dotyczącymi rolnictwa, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 87, 88 i 89 Traktatu, wspólnej polityki rolnej i wspólnotowej polityki rozwoju obszarów wiejskich. Jak wskazano w poprzednich motywach, przedmiotowe środki pomocy (pomoc na rzecz zakładów przetwórczych przeznaczona na rekompensaty z tytułu szkód poniesionych w wyniku złych warunków klimatycznych) obejmuje w sposób szczególny pkt 11.3 wytycznych, który wyklucza je z korzystania z pomocy, przez co pkt 3.4 nie ma zastosowania.
- (85) W celu przedstawienia wyczerpującej analizy Komisja bada, czy w niniejszej sprawie nie mają zastosowania wytyczne dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. Pierwszym warunkiem, aby przedsiębiorstwo mogło skorzystać z pomocy na ratowanie i restrukturyzację, jest uznanie go za zagrożone w rozumieniu wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽⁴⁰⁾. Z informacji znajdujących się w posiadaniu Komisji nie wynika, że przedsiębiorstwo było zagrożone w rozumieniu wyżej wspomnianych wytycznych w czasie zgłoszenia pomocy. Jedyną znaną oznaką trudności jest fakt, że konieczne było dokapitalizowanie ze względu na duże pasywa w 2003 r. Prywatni udziałowcy przystąpili do dokapitalizowania przedsiębiorstwa w grudniu 2003 r., co sprawiło, że publiczne wsparcie restrukturyzacyjne stało się zbędne. Ponadto przedsiębiorstwo otrzymało już pomoc restrukturyzacyjną zatwierdzoną przez Komisję w 1999 r.⁽⁴¹⁾ Ponieważ od czasu zakończenia okresu restrukturyzacji upłynęło mniej niż dziesięć lat, nie można przyznać żadnej nowej pomocy restrukturyzacyjnej zgodnie z zasadą jednorazowej pomocy określoną w pkt 3.2.3 wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. W każdym razie Komisja podkreśla, że aby uczynić zadość obowiązkowi współpracy z Komisją, na państwie członkowskim, którego pomoc dotyczy, ciąży obowiązek przedstawienia wszystkich dowodów, które mogłyby tej instytucji pozwolić na ustalenie, że spełnione zostały wszystkie warunki niezbędne do zastosowania odstępstwa, o które się to państwo zwraca⁽⁴²⁾. W niniejszej sprawie władze włoskie nigdy nie powołały się na zastosowanie wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw, nie dostarczyły również żadnego dokumentu, który pozwoliłby Komisji przeanalizować dane w świetle

tych wytycznych, i to mimo wskazań przedstawionych przez Komisję w motywie 44 decyzji o wszczęciu postępowania.

Inne wątpliwości wyrażone przez Komisję w czasie wszczęcia postępowania

- (86) Informacje, którymi Komisja dysponowała w czasie wszczęcia postępowania wydawały się wskazywać, że spółka Sadam ISZ oraz spółki, do których należy ona bezpośrednio lub pośrednio, mianowicie SAM i FINBIETICOLA Spa, mogły pozwolić sobie na zmniejszenie rentowności tego zakładu.
- (87) Ponieważ w trakcie postępowania spółka Sadam ISZ przeszła całkowicie pod kontrolę Eridania Sadam, Komisja zauważa, że spółka kontrolująca była w stanie sprostać swoim zobowiązaniom wobec spółki kontrolowanej, umożliwiając jej kontynuowanie działalności, uwzględniając również znaczne inwestycje uzgodnione w ramach planu restrukturyzacji wprowadzonego w latach 1990–2000 oraz dokapitalizowania, które miało miejsce w latach 2003–2004. W konsekwencji, jak wskazano w motywie 75, przedsiębiorstwo nie wydaje się zagrożone, co uniemożliwia zastosowanie wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw.
- (88) W decyzji o wszczęciu postępowania zauważono dodatkowo, że nawet jeśli zastosowanie w odniesieniu do Sadam ISZ zasady rekompensaty przewidzianej w pkt 11.3. wytycznych, można by uznać za dopuszczalne (a nie jest tak na tym etapie postępowania), okres odniesienia wybrany przez władze włoskie do obliczenia pomocy i tak nie byłby prawidłowy. Ponieważ uznano, że pkt 11.3 wytycznych nie znajduje zastosowania ze względu na przedstawionych powyżej, nie ma konieczności przeprowadzania analizy w związku z tą ostatnią wątpliwością powstałą przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu postępowania.

VII. WNIOSEK

- (89) W związku z powyższym Komisja uznaje, że pomoc państwa, której Włochy zamierzają udzielić na rzecz rafinerii cukru w Villasor będącej własnością spółki Sadam ISZ, w wysokości 3 500 000 EUR jest niezgodna ze wspólnym rynkiem,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa w wysokości 3 500 000 EUR, której Włochy zamierzają udzielić na rzecz rafinerii cukru Villasor będącej własnością spółki Sadam ISZ, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

⁽⁴⁰⁾ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.

⁽⁴¹⁾ Pismo Komisji SG(2000) D/103781 z dnia 19 maja 2000 r. http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/agriculture-1999/n157-99.pdf

⁽⁴²⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 15 czerwca 2005 r. w sprawie T171/02 Regione autonoma della Sardegna przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. II2123, pkt 129.

W związku z tym nie zezwala się na udzielenie wspomnianej pomocy.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 lipca 2008 r.

W imieniu Komisji
Mariann FISCHER BOEL
Członek Komisji
